ಮೊದಲ ಮಾತು

ಈ ಗೀತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನಕಥೆಯ ಹಂದಿರದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಸಾರದ ಸುಖ-ದುಃಖದ ಹಂಬನ್ನು ಹಬ್ಬಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೀಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ದಾಂಪತ್ಯ-ಪ್ರಣಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ.

ಸಖೀಗೀತ

ಕಾವ್ಯದಂತೆಯೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಣಯದ ವಿಲಾಸವು ವೇಶ್ಯಾವಾಟದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಾಡುವುದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಣಯಾರಾಧನವಿಧಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಕ್ರಮವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಧಿ, ಕ್ರಮಗಳು-ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ-ಇರಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಮಾನವನ ಅವಿವೇಕ ಸುಳಿದಾಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರೇಮದ ಕೊಲೆಯು ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಪ್ರಣಯ-ಲೀಲೆಯ ಕೊನೆಗೆ ಬರುವ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವಿಯೋಗದ ಲಕ್ಷಣವು, ವಿರಹದ ಚಿತ್ರವು, ಪ್ರೇಮದ ಸಮಾಧಿಯು ಕಟ್ಟಿಹೋಗಿದ್ದುಂಟು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ-ಪೂರ್ವ-ಪ್ರಣಯದ ಸಂಚಾರಿ-ಭಾವಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ; ಮದುವೆಯ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಅನುದ್ದೀಪಕ ಏಕಾಂತ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ರತಿಯ ರಸಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ನವೆಯಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಕುರುಡು ಕಾಮನಿಗೆ ಸ್ವೈರಸಂಚಾರವಿದ್ದರೂ ರತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಋತು-ಋತುವಿಗೂ ಮರಣಭಯ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೋ ಕಾಮನು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಅನಂಗನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರತಿಯ ವಿಲಾಪಾಶ್ರುಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರೇಮವಲ್ಲರಿಯು ಕಮರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಚಿಗುರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಪತಿಯೊಲವಿಗೆ ಪಣ, ತೊಟ್ಟ ಸತಿಯ ಪ್ರಣಯಸಾಹಸವೆಲ್ಲ ತಪದ ವೈರಾಗ್ಯ-ವಿಲಾಸವಾಗಿ-ಬೂದಿಯೊಳಗಿಂದಲೆ ಅಡಗಿದ ಬೆಂಕಿಯೆದ್ದಂತೆ ಕೊನೆಗೆ ಏಳಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸರಸವು ಎರಸದ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ; ನಮ್ಮ ರಸವೇ ನೀರಸ. ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಹಿಂದೀಯರ ವೈವಾಹಿಕ-ಜೀವನವೇ ಸಂಸ್ಕಾರವಂತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಮಾನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಪ್ರಣಯ ಪರಿಪಾಕದ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ದಾನವಾಗಿ ಬಂದ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಸ್ನೇಹದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಸುಖದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗುವ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಸಖಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವೊಂದು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಾಗಿರುವದು. ಆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನಾಡಿ ನಾಯಕಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ರಸಭಾವಗಳ ಪ್ರಭಾವಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವವು. ಅಂತಹ ಚಿತ್ರವೊಂದು ಸಖೀಗೀತದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾವ್ಯನಾಯಕನು ತನ್ನ ಸಖಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನ-ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಡಲುದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮದುವೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆಯ ಸ್ಮೃತಿಯಿಂದ ಗೀತವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಪ್ರಾರಂಭದ ಹುಮ್ಮಸ, ಹೊಸದರ ಹೊಸ ಹೊಸತನ, ಶೋಭನದ ಕಥೆಯ ಹಂದರ ಶುಭಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತ-ಪ್ರಣಯವು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಹಾಕುವದು. ಅಕಲ್ಪಿತವಾದ ಚೊಚ್ಚಿಲ ಸಂಭ್ರಮ, ಅದು ಕಳೆದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯನಾಯಕನ ತಾಯಿಗೇ ಆದ ಸಂಕಟ,

ಸೊಸೆಯ ಮರುಚಲವನ್ನು ಮಗುವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಆ-ತಾಯಿಯ ಸಾವು, ಅದರಿಂದ ದಂಪತಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದುದು ವಿರಹ ಸಂಚಾರದ ಸೂಚನೆಯಾಗುವದು. ಹೊಸ ಮಗುವಿನ ಕೂಡ ದಂಪತಿಗಳು ಆಡಿದ ಆಟ, ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳು ಕೆಲಕಾಲವನ್ನು ಹೊಸಯಿಸುವವು. ಅದರ ಬೇಸರವೂ ಬರುವದು; ಜೀವನದ ರಮ್ಯತೆ ಏಕೋ ಮಸಕಾಗುವದು. ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ವಾಚನದಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ದ್ವೀಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವಣಿಕೆ ಬಹಳ ಫಲ-ಕಾರಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಗು-ಹೋಗು ಇವರ ವೃತ್ತಿವೀಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುವದು. ಆಗೀಗ ಕಷ್ಟ ಕೆಣಕುವದು; ಆದರೆ ಸುಖವು ಬಂದಾಗ ಅನೇಕಮುಖವಾಗಿ ಬರುವದು. ಮಕ್ಕಳು, ಮನೆ, ಕೆಲಸ, ಗೆಳೆತನ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಳೆಯೇರುವದು. ಹೊಸ ಮನೆಯ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡವದು. ಚಿತ್ತ ಚಿಗುರುವದು; ಕಾವ್ಯವಾಗುವದು. ಆದರೂ ಬಿಗುಮಾನದ ಮೌನವು ಹೃದಯ-ದುರ್ಗದ ದುರ್ಗಮತೆಯನ್ನು ಸಾರುವದು. ಇದೇಕಾಲಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ-ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಹೋಗಿ, ಬಂದಿವಾಸ ವನವಾಸಗಳಾಗಿ, ಉಳಿದಕಾರ್ಯಗಳೂ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗುವವು. ದೇಶಾಂತರವಾಗುವದು. ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋ-ವ್ಯಥೆಯ ಒಂದು ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲವೇ ಬಂದು ಹೋಗುವದು. ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸುಖದ ಮುಖವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬಾಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾದಿಯೇನು? ಎನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೈವವು ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಕನ್ನಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಾಯಕ ಬಂದನು. ಮುಂದಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯವು ಫಲಿಸುವದೆಂಬ ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಖೀಗೀತದ 'ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ'ವು ಸಮಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಹೀಗಿದೆ ಕಥೆಯ ಸಂಚಾರ.

ಈ ಗೀತವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಾಡಿ, ಕೋಲುಹಾಕಿ, ದಂಪತಿಗಳು ರಿಂಗಣ ಗುಣಿತ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದೆಂದು ತೋರುವದು. ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತಾಲಲಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದ್ರುತ ವಿಲಂಬಿತವಾಗಿ ನುಡಿಸಬೇಕು.

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಗೀತವು ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಂತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗುವದೋ, ಬರೆಯುವೆನೋ ಹೇಳಲಾರೆ. ಪ್ರೇಮಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಈ ಮಾತಿನ ನೈವೇದ್ಯವು ನಿವೇದಿತವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಸಾದವು ನನಗೆ ದೊರೆತರೆ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಧನ್ಯತೆಯ ಮುದ್ರೆಬೀಳುವದೆಂದು ನನ್ನ ಹಂಬಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ದೇವರಚಿತ್ತ . . . .

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ

೧೯೩೬. ಸಖಿ ! ನಮ್ಮ ಸಖ್ಯದ ಆಖ್ಯಾನ ಕಟು ಮಧುರ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಡಗೂಡಿ ವಿವರಿಸಲೇ
ಕರುಳಿನ ತೊಡಕನು ಕುಸುರಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟು
ತೊಡವಾಗಿ ತಿರುಗೊಮ್ಮೆ ನಾ ಧರಿಸಲೇ
ಇರುಳು ತಾರೆಗಳಂತೆ ಬೆಳಕೊಂದು ಮಿನುಗುವದು
ಕಳೆದ ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ನೆನೆದಂತೆಯೆ
ಪಟ್ಟ ಪಾಡೆಲ್ಲವು ಹುಟ್ಟು-ಹಾಡಾಗುತ
ಹೊಸವಾಗಿ ರಸವಾಗಿ ಹರಿಯುತಿವೆ.

ಗಂಗೆ ಸಾಗರಬಿದ್ದು ಸಾಗರವನಪ್ಪುತ
ಅರೆಬೆರೆತ ನೆರೆಬೆರೆತ ತಾಣದೊಲು ೧೦
ಸುಖದುಃಖ ಸಂಗಮವಾದ ಹೃದ್ರಂಗವು
ಪಾವನವೆಂಬೆನು ಯಾವಾಗಲು
ಬಾ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಲಲ್ಲಿ ತೆರೆ ತೆರೆಯನೊಡೆವಲ್ಲಿ
ನೀರ್ ಬುರುಗು ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಮಾಯೋಣ ಬಾ
ತೆಪ್ಪವೊ ತಾರಿಯೊ ಹರಗೋಲೊ ಹಡಗವೊ
ತೆರೆ-ತೊಡೆ-ತೊಟ್ಟಿಲನೇರೋಣ ಬಾ.
ಸಪ್ಪೆ ಬಾಳುವೆಗಿಂತ ಉಪ್ಪುನೀರೂ ಲೇಸು
ಬಿಚ್ಚು ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಹಾಯಿ ಬೀಸೋಣ ಬಾ
ಬೀಸೋಣ ಈಸೋಣ ತೇಲೋಣ ಮುತ್ತಿನ
ತವರ್ಮನೆ ಮುಟ್ಟನು ಮುಳುಗೋಣ ಬಾ ೨೦
ತಾಂಡವ ನಡೆಸಿದ ಝುಂಝೂವಾತದ
ಕಾಲಿನ ಹುಲುಗೆಜ್ಜೆ ನಾವಾಗಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೧೯೧. "ಮಾಂದಳಿರ ತೋರಣ ಹೂಮಿಡಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ
ಮಧುಮಾಸ ಹೊರಟಿತ್ತು ನಿಬ್ಬಣಕೆ
ಚಂದಿರದೇವನ ಮುಗಿಲ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣೆದಿರು ಕೌಮುದಿ ಕುಣಿಯುತಿರೆ
ಮಂತ್ರದ ತಂತ್ರದ ಮಂದಿವಾಳದ ಮದುವೆ
ಸಂದಣಿಯಲಿ ಹೇಗೊ ಮೆರೆಯುತಿರೆ ೩೦
ಅಂತಃಪಟದಾಚೆ ವಿಧಿ ತಂದ ವಧು ನೀನು
ಮಾಲೆಯ ಸಾವರಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದೀಯೆ.

ಮುತ್ತಿಗು ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೂವೀಗು ಹಿರಿದಾಗಿ
ಬೆವರ್ಹನಿ ಬಾಸಿಂಗ ತುಳುಕುತಿರೆ
ನತ್ತನು ನಾಚಿಸಿ ಬೆವರಿನ ಹನಿಯೊಂದು
ಮೂಗುಬಟ್ಟಿನ ಅಂದ ಮಿನುಗುತಿರೆ
ಆಟದ ಕನ್ನಿಕೆ ಮಂಗಳ ಲಗ್ನಕೆ
ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕುತ ಮಡದಿಯಾದೆ ;
ನಾಟಿಸಿ ಕಣ್ನೋಟ ಸೋಕಿಸಿ ಕೈಬೆರಳು
ಮರವಟ್ಟ ಮನ-ಬನ ಚಿಗುರಿಸಿದೆ. ೪೦

ದೈವದ ಪುತ್ಥಳಿ ಮನ ತೆತ್ತ ಮೈವೆತ್ತ
ಮೈಮೆಯ ನಿನ್ನೊಡ ತಂದಿರುವೆ
ಜೀವದ ಭೂಮಿ ನೀ ಮರಿಮಕ್ಕಳನು ಪಡೆದು
ಮನೆತನ ಮುಂದರಿಸ ಬಂದಿರುವೆ
ತನುಮನಧನದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರತಿಯಲ್ಲ
ನೀನೇನೊ ಹಿಗ್ಗಲಿಸ ಬಯಸಿರುವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಹಸೆಯಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯಾಟವಾಡಿಸಿ ನೋಡುತ
ಹಿರಿಯರು ನಲಿನಲಿದಾಡುತಿರೆ ೫೦
ಮಸೆಸಿದ್ದ ಮರುಕವು ಮಿಂಚುತಲಿದ್ದಿತು
ಹೊಂಚಲಿ ಒಳಸಂಚು ಮಾಡುತಿರೆ
ನೀನು ದೊಡ್ಡವಳಾದೆ ಮೈಸಲಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿದೆ
ಏಕಾಂತಕೆಳೆಸಿದೆ ಎಳೆ-ಕೆಳದಿಯೆ
ಏನು ಸಂಭ್ರಮವದು! ಹರೆಯದ ಹಬ್ಬವು
ಕನಸು ಮನಸೂ ಹೆಣೆದು ಬೆಳೆಬೆಳೆದೆವೇ.

ಹೆರಳಿನ ಮಾಲೆಯು ಕಣ್ಣಿನ ಕಾಡಿಗೆ
ತುಟಿಯ ತಂಬುಲ ಉಗುರ ಮದರಂಗಿಯೇ
ಕೊಳಲ ನುಡಿಸುತಿತ್ತು ರಾಗ ಮಿಗುತಲಿತ್ತು
ನಿಂತ ನಿಲುವೆಲ್ಲವೂ ತ್ರಿಭಂಗಿಯೇ ೬೦
ಕಿವಿಮಾತ ಸೊಗಸೇನು ಆಡಿದ್ದಾಡುವದೇನು
ಹಳೆಸದ ಮುದ್ದಾಟ ಒಸಗುತಿರೆ
ಸವಿ ಬಂತು ಮುನಿಸಿಗು, ಕಳೆ ಬಂತು ಕನಸಿಗು
ಮೋಹದ ಮಾಟವನೆಸಗುತಿರೆ.

ಹಗಲೆಲ್ಲೊ ಹಾರಿದವು ಇರುಳೆಲ್ಲ ಜಾರಿದವು
ಋತು ನಿದ್ದೆಯಾಡಿದವು ಬಗುರೆಯೊಲೇ
ನಗೆಯ ನೊರೆಯ ಕೆಳಗೆ ಮೊರೆವ ಬಯಕೆಯ ಕಡಲು
ತೆರೆತೆರೆ ತೆರನಾಗಿ ತೆರೆಯುತಿರೇ
ನನೆಕೊನೆ ಕಾತಿತು ಅತ್ತೆಯ ಸೊಸೆ-ಮುದ್ದು
ಹೊಚ್ಚಿಲಬಸಿರಿ ನೀ ಎದೆ ತೆರೆದೆ ೭೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೧೯೨೩-೨೪. ಬಡವರ ಸಿಂಗಾರ ಬಯಕೆಗೆ ಮೂಲವು
ನವಮಾಸ ಅಲಸಿಕೆಯಲಿ ಕಳೆದೇ
ಹುಡುಗನ ಜೋಗುಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟುವದಿತ್ತು
ಮಿಂಚಿತು ಕಾರ್ಯವು ನೀನುಳಿದೇ
ಏಕಾಕಿ ಸಿಡಿಲಾದೆ ತಾಯಿಯು ಕಂಗೆಟ್ಟು
ಅವಳ ಕನಸಿನ ಕಳಸ ಹೊಡೆಮರಳಿತೇ
ನೂಕಿದೆ ಕಾಲವ ಮಾಗಿಯ ಮಂಜಿಗೆ
ಮಂಜರಿ ಬಾಡಿದ ಮಾವಿನೊಲೇ. ೮೦

ಮೊದಲಿನ ಫಲವೊಂದು ಮಿಾಸಲು ಮಣ್ಣಿಗೆ
ಎಂಜಲುಗೊಳುತಿತ್ತೊ ಮುದ್ದಿಸಿರೆ
ತುದಿಕಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ಕಣ್ಣೀರ ತಳಿಯಿಂದ
ಕಣ್ಣಂಜಲು ಮಾಡಿ ಮಸಣದೊಳೆ
ಮರುಳಿದೆ ಮನೆಯತ್ತ ಮರುಳಂತೆ ನೆರಳಂತೆ
ಕರುಳೆಲ್ಲ ಕಡಲೊಲು ಕುದಿಯುತಿರೆ
ಬೆರಗಾದೆ ಬೆಪ್ಪಾದೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅಳಲು
ಮೌನ ಮಿಾಟಿದ ಹಾಗೆ ನರಳುತಿರೆ.

ಅಸಿವಸಿಯಲಿ ಕುಸಿದ ತಾಯಾಸೆ ಕತ್ತೆತ್ತಿ
ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕುದುರದಿರೆ ೯೦
ಬಿಸಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿದ ಎದೆಯು ಮರುಚಲ ಬಸಿರಿಯ
ಬಯಕೆಗೆ ತಗುಬಗೆಯಾಗುತಿರೆ
ಕನಸಿಗು ಹೊಳೆಯದ ಬರಸಿಡಿಲೆರಗಿತು
ತಾಯಿ-ಗಿಡವು ಮಾಯವಾಯಿತೆಲೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ನೆಲೆ ತಪ್ಪಿದ ಹಕ್ಕಿ ಅಲೆವಂತೆ ಮುಗಿಲಲಿ
ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಾನು ಹಾರಾಡಿದೆ
ಒಲವಿಗೆ ಹುಡುಕಾಡಿ ಬಾಳಿಗೆ ಮಿಡುಕಾಡಿ
ಷಡ್ರಸ ನವರಸ ರುಚಿ ನೋಡಿದೆ. ೧೦೦
ಕೂಸಿನ ಹೊಸ ತಾಯಿ ನಸು ಮಾಯೆ ಬೀಸುತ
ನೀನು ನನ್ನೊಡನಿಂತು ಒಲೆ ಹೂಡಿದೆ
ಮಾಸಲು ಮುರಿಯದ ಒಲವಿಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಡದೆ
ಕಣ್ಣೊಡ್ಡಿ ಹುದುವಿನ ಸವಿ ಬೇಡಿದೆ.

ಸಿಟ್ಟೆಷ್ಟೊ ಸೆಡವೆಷ್ಟೊ ತಿಳಿದೆಷ್ಟೊ ತಿಳಿಯದೆ
ತಪ್ಪು ಆಗುವದೆಷ್ಟೊ ದಿನಬಳಕೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟೂ ಬಿಡದೆ ಬೇಟ ಸಾಗುತಿತ್ತು
ಬೇಟೆ ಆಡಿದ ಹಾಗೆ ದಣಿದಣಿದೆವೆ
ಹುಸಿನಗುವ ಕೂಸಿನ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಟಕೆ
ಮನಸೋತು ಮುನಿಸನ್ನು ಅರೆಮರೆತೆವೆ ೧೧೦
'ಬೆಸೆದಿದ್ದ ಜೀವದ ಬೆರಕೆಯಾಗಲುಬೇಕು
ಪಡೆದ ಜೀವವ ಕಂಡು' ಎಂದರಿತೆವೆ.

ಬಾಳಿನ ಬೆಂಕಿಗೆ ಮೈ ಬೆಂದು ಮನ ನೊಂದು
ಬಲುಮೆಯ ಒಲುಮೆಯ ಕುಲುಮೆಯಲೇ
ತಾಳಿಕೆ ಬರುವಂಥ ಉಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತಿರೆ
ಮುಕ್ಕಾದ ಮೊನೆಯಾಗ ಮಸೆಯುತಿದೆ
ಮಿನುಗುವ ಮಿಂಚಾಗಿ ಮುಂಚಿನ ಕೈಧಾರೆ
ಕಣ್ಣೀರಲಾಗಾಗ ತೊಳೆಯುತಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ! ೧೨೦

೧೯೨. ಛಟ್ಟೇ ಮುಂದಿನ ಬಿಟ್ಟ ಮೋಡವು ಬಂದೊಂದು
ಗಳಿಗೆಯ ನೆರಳಾಟ ಹೂಡುವೊಲೆ
ಬೆಟ್ಟಗೆ ಬಂದನು ಹೊಸದೊಬ್ಬ ಕಂದನು
ಅತಿಥಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ತೆರಳಿದನೇ
ಈಗಿತ್ತು ಈಗಿಲ್ಲ ಎಂಬೀ ಬಾಳೋ ಹಾಳೊ
ಗತಿಯೆತ್ತೊ ಗುರಿಯೇನೊ ಎನ್ನುತ್ತಲೇ
ಹಾಗಿದ್ದ ಬಾಳುವೆ ಹೇಗಾರೆ ಸಾಗಿಸಿ
ಎಡಹುತ್ತ ತಡವುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದೆವೆ.

ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನವಾರೆ ಇರುವಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯ
ಇನ್ನಷ್ಟು ರುಚಿ ನೋಡಿ ಹೋಗುವದೇ ೧೩೦
'ಬಿದ್ದಕಾಲಕೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದದ್ದೆ ನಡುಬೀದಿ'
ಎನ್ನುವರಂತೆಯೆ ಸಾಗಿದ್ದೆವೇ
ಮಗುವಿನ ನಗುವೊಂದು ನಮಗಿದ್ದ ನೆಚ್ಚೊಂದು
ಬಾಳಿನ ಹುಚ್ಚೊಂದು ಮೆಚ್ಚೆಂದೆವೇ
ಹಗಲಷ್ಟು ಹುಡುಗಾಟ ಇರುಳಿಗೆ ಬೆಡಗಾಟ
ಕಹಿಯಾಗದಿದ್ದದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚೆಂದೆವೇ.

ನಿನ್ನೆಡೆ ಕರೆಯುವೀ ನೀ ನನ್ನ ಮತ್ತೆನ್ನ
ಕನ್ನಡ ಕರೆವುದು ತನ್ನೆಡೆಗೆ
ಚಿನ್ನಾಟ ನನಗಿದು ನಿನಗದು ಅಗಲಿಕೆ
ಮೌನದರಣ್ಯಕೆ ನೀ ಬೆದರಿದೇ ೧೪೦
ನನಗಿತ್ತು ಹಳೆವಾತು ಸವಿನುಡಿ ನಿನಗೇನು
ನಾನೊಂದು ಮಗುವೊಂದು ರಂಜನೆಗೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಹೊಸದೊಂದು ಹಸಿವಿಗೆ ಬಗೆ ಬಾಯಿದೆರೆದಿತ್ತು
ತಿಳಿಯದೆ ನಿನ್ನೊಳಗಷ್ಟರೊಳೆ
ಹಸುಮಗು ಹಾಲಿನ ರುಚಿ ಸಾಕು ಎನುವಂತೆ
ಸಪ್ಪನೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ನೀ ಹೇಸಿದೆ
ಗೊಂಬೆಯಾಟದೊಳಿದ್ದ ತನ್ಮಯ ಮಾಯೆಯು
ನಿಜ ಬಾಳಿನೆಲ್ಲೆಲ್ಲು ಕಾಣದಲೆ ೧೫೦
ರಂಬಿಸಕೊಳಲೆಂದು ಚಿಕ್ಕಂದು ಕೇಳಿದ್ದ
ಕಥೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನೆನೆನೆಸಿದೆ

'ಹಿಂಗೊಬ್ಬ ಅರಸಿದ್ದ' ಎನ್ನುತ್ತ ಎಂದೆಂದು
ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಕಥೆ ಸಾಗುತಿರೆ
ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಕಥೆ ಮುಗಿದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲು
ಬೆರಗಿಲೆ ಮೊಗವಗಲಾಗುತಿರೆ
ಮಾಜಲಿ ಮೊಗ ಮೊದಲು ಎಡರೆಷ್ಟೇ ಬರುತಿರಲಿ
ಮುಗಿತಾಯ ಸಿಹಿಸಕ್ಕರೆಯಾಗುತಿರೆ
ರಾಜಪುತ್ರಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಹಾಗೆಯೆ
ರಾಜಪುತ್ರನು ಬರುವ ಹೇ ಸುಖವೇ! ೧೬೦

ಅಟ್ಟಂಬಟ್ಟಾರಣ್ಯದೊಳು ರಾಕ್ಷಸನು ಬಂದು
ಹೊಸನಾತ ಎನ್ನುತ್ತ ತಿನ್ನಲಿರೆ
ಸತ್ತರೇನತ್ತರೇನಲ್ಲಿಗೈತರುವರು
ಶಿವಪಾರ್ವತಿ ಅವರನೆಬ್ಬಿಸಲೇ
ಗೊನೆಗೊಂದು ಸವಿಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ
ಬದುಕಿನ ಮರವೆಲ್ಲ ಚೆಲುವಲ್ಲವೇ?
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

'ನವಿಲೇ ನವಿಲೇ ಮಳೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಿದ್ದೆ ?'
'ತಿರುಮಲೆರಾಯನ ತೋಪಿನೊಳೇ !' ೧೭೦
ಕವಿದಿರೆ ಕತ್ತಲು ಮನವೊಂದು ಇತ್ತಲು
ಕೇಕೆ ಹಾಕಲುಬೇಕು ಕೇಳಿಯೊಳೆ
'ಮಾಗಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದೆ ಕೋಗಿಲ ?'
'ಹೋಗಿದ್ದೆ ಬನವಾಸಿ ಪನವಿನೊಳೆ'
ಸೊಗಕೊಂದು ಠಾವುಂಟು, ಋತುಬದಲಾದರೇ-
ನೆಮಗೆಮ್ಮ ಬಿತ್ತರದ ಭೂಮಿಯೊಳೇ.

'ತಾಯಿಕಾಣದ ಜೀವ ತಾವೂರಿ ಬಾವೂರಿ'
ಎಂದೆನಲು ಕಂಬನಿ ಒಡೆಯುತಿರೆ
ಹಾಯಾಗಿ ಹಾಡಿದೆವು 'ಆಡಿ ಬಾ ಎನ ಕಂದ'
ಬೇರೊಂದು ತಂತಿಯು ಮಿಡಿಯುತಿರೆ ೧೮೦
ಹುಡುಗನ ಒಡ ನಾವು ಹುಡುಗಾಟವಾಡಿದೆವು
ಹುಡುಗತನವು ಮರಳಿ ಬಂದಿತೆನೆ
ಒಡಕು ಕಣ್ಮರೆಗಾಗಿ, ಮಿಡುಕು ಮರೆತಂತಾಗಿ
ಹುಡುಕಿದೆವು ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಕವನೆ.

'ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರೆ' ಎನುತಿತ್ತು ಎದೆಯಲ್ಲಿ
ಗುಜುಗುಜು ಕಿವಿಮಾತು ಆಡಿದೊಲೆ
ಗಜಗ ತೂರಿದ ಹಾಗೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಹಾರಿದವು
ಹಳೆ ನೆನವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಾಡಿದೊಲೆ
ಮನದಾಡುಂಬೊಲದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತು ಕೂಡಿದೆವು
ಚಿತ್ರಗಳಾದೆವು ಚಿತ್ತದೊಳೆ ೧೯೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

೧೯೨೮. ಯವನಯಾಮಿನಿ-ಕಥಾ-ಕೌತುಕದ ಕಡಲಲ್ಲಿ
ಕೌತೂಹಲಿಯಾಗಿ ನೀ ಧುಮುಕಿದೆ
ಕವನ-ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಳ್ಳರ ಕುಡುಕರ
ಒಳ್ಳೆಯವರ ಜೀವನವ ಕದುಕಿದೆ
ಆ ವೀರಶೃಂಗಾರ, ಸಸ್ಮಿತ ವಿಸ್ಮಯ,
ರುದ್ರಭಯಾನಕವನು ನೋಡಿದೆ
ನಾವೀಗ ಉಣುತಿರುವ ಕರುಣದ ಹಾಸ್ಯದ
ಪರಿಯನೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೀನೋದಿದೆ. ೨೦೦

ಬಗೆ-ಬಾನ ತುದಿಯಿಂದ ನಡುನಡುವೆ ಮುಗಿಲೊಂದು
ಕಿಡಿಗೇಡಿಯೊಲು ಏಕೋ ಗುಡುಗುತಿರೆ
ನಗೆಯಾಟ ಹೊಗೆಯೇರಿ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಡಿ ಹಾರಿ
ನಮ್ಮೆದೆ ತಾನಾಗಿ ನಡುಗುತಿರೆ
ಹಳವಂಡ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡವನು ನೆನೆನೆನೆಸಿ
ಯಾಕೇನೊ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಲಾಗುವೊಲೆ
ಎದೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಂಡರೂ ತಳ ಕಾಣದಾಗಲು
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಮನ ತಣ್ಣಗಾಗುತಿರೆ.

ಬಸಿರೆಂಬ ಕುತ್ತೊಂದು ತುತ್ತಲಿರುವ ಹಾಗೆ
ಆಗ ಕಂಡಿತು ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಕಳೆ ೨೧೦
ಗ್ರಹಣದ ಮುಂಛಾಯೆ ಬಿದ್ದ ಬಿಂಬದ ರೀತಿ
ವೇಧವು ಹಿಡಿದಿತ್ತು ತಾ ತನ್ನೊಳೆ
ಜನುಮುಕು ಮರಣಕ್ಕು ಒಳಸೂತ್ರ ಇರುವದ
ಕಂಡಾಗ ಇತಿಮಿತಿಯಾಯ್ತೆನಗೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೧೯೨೯. ಸುಗ್ಗಿಯು ಬರುವಾಗ ತರುವುದು ಸಂಗಡ
ಮಾಂದಳಿರ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳ
ಅವು ತರುವವು ಗುಂಗಿ ಗುಂಜಾರವವನು
ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಂಚಮದಿಂಚರವ ೨೨೦
ಹೊಂಗೆಯು ಹೂವಿನ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಬಿಡಿಸಿ
ನೆರಳನು ನೀಡುತ ನಿಲ್ಲುವುದು
ಮುತ್ತುಗ, ಬೂರಲ, ದೀಪಮಾಲೆಯ ಕಂಬ
ಗಗನದ ಬಯಲೊಳಗೆತ್ತುವುದು.

ಸುಖ ತಾನು ಬರುವಾಗ ಗುಳೆ ಎತ್ತಿ ಬರುವುದು
ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ, ಪರಿವಾರವೆ :
ಕಂದನ ಕಿರಿಕಿರಿ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ನಗುವಾಗಿ
ಹೊಸಮನೆ ಗಮಗಮ ಎನ್ನುತಿರೆ
'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ವೆನ್ನುತ ಗೆಳೆಯರ
ಕನ್ನಡದಾಸೆಯು ಗುಡಿಕಟ್ಟಿತು ೨೩೦
ಮುಂದಿನ ಏನೇನೊ ಕನಸಿನ ಕಳಶ ಗೋ-
ಪುರಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಮೇಲಿಟ್ಟಿತು.

ಜೀವದಾಸೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಸೆದು ಹುರಿಗೊಳ್ಳುತ
ನಮ್ಮ ಮನೋರಥವೆಳೆಯುತಿರೆ
ಗರುಡನ ಹಕ್ಕಿಯು ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾರಿತು
ಬಾನಾಗ ಕರೆದಿತು ಬರಿ ಹಾಲನೆ
ಗಾಳಿಯು ಊದಿತು ಹೊಡೆಯು ಹೆಡೆದೂಗಿತು
ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನೆ ನೋಡುತಿವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ ! ೨೪೦

ಮಲೆನಾಡ ಸೆರಗಿನ ನೆರೆಗಿದ್ದ ಮನೆಯೊಂದು
ಮಮತೆಯ ಕುರುಹಾಗಿ ತಾ ದೊರಕಿತು
ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆಯತ್ತು ಪಾರಿಜಾತಕವಿತ್ತು
ಮಾವು ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿತ್ತು ಮನೆಯಿದಿರು
ಮುಗಿಲ-ಮಲ್ಲಿಗೆಯಿತ್ತು ತೆಂಗಿತ್ತು ಹಲಸಿತ್ತು
ನಿಂಬಿಯ ಇಂಬಿತ್ತು ಎಡೆಎಡೆಗೆ
ಹೊಂಗೆಯ ಸಾಲಿತ್ತು ಕಣ್ಮುಂದೆ ಕೆರೆಯಿತ್ತು
ಗುಡ್ಡದ ನೆರೆಯಿತ್ತು ಅದರಾಚೆಗೆ.

ವೃಕ್ಷವಾಟಿಕೆಗಳಲಿ ಬಳಬಳಸಿ ಹೋಗುವ
ಹಾದಿಬೀದಿಗಳುಂಟು ನಾಲ್ಕೆಡೆಗು ೨೫೦
ತೋಪು ತೋಟಗಳುಂಟು ಜೋಳದ ಹೊಲವುಂಟು
ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬದಿಬದಿಗು
ಬನದೇವಿಯೆಡೆಯಾಟಕೆಡೆಗೊಡುವ ಗುಡ್ಡದ
ಸಾಲಿನ ತೋಳುಂಟು ಪಡುವಲೊಳು
ಶಬರಿ ಪಾಮರಿಯರ ಸುಳಿದಾಟ ನಲಿದಾಟ
ಸುಗ್ಗಿ ಸುಗ್ಗಿಗು ಉಂಟು ಅದರದರೊಳು

ಋತುಗಳ ಏರಿಳಿತ ಕಾಳ ರಿಂಗಣಗುಣಿತ
ಬಿಡಿಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಚಿತ್ರದೊಳು
ಬಡವರ ಅಲೆದಾಟ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ
ಗುಳೆಯೆತ್ತಿ ಹೊರಟವರ ಹೋರಾಟವು ೨೬೦
ದುಡಿವರ ತಿರುಕರ ಕೂಲಿ ಕುಂಬಳಿಯವರ
ಜೀವನ ಮೂಡಿರೆ ಹಾದಿಯೊಳೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಅಲ್ಲಿರುತಿರಲಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ನನ್ನ
ದೃಷ್ಟಿಯು ನಟ್ಟಿತು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು
ಮಳೆಯಾಕೆ ಚಳಿಯಾಕೆ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಾಕೆ
ಬಿಸಿಲಾಕೆ ನನ್ನಾಕೆ ನೆರೆಯಾದರು
ಇರುಳವಳು ಹಗಲವಳು ಬೆಳಕು-ನೆಳಲಿನವಳು
ಬೆಳದಿಂಗಳವಳು ನಮ್ಮವಳಾದಳು ೨೭೦
ಗಿಡಮರದ ತೂಗಾಟ ಹಸುಹಕ್ಕಿ ಕೂಗಾಟ
ಚಿನ್ನಾಟ ನನ್ನಾಟ ಒಂದಾದವು.

ಗಾಳಿಯ ಹಾರಾಟ ಏರಾಟ ಚೀರಾಟ
ಭೋರಾಟ ಕುಣಿದಾಟ ತುಳಿದಾಟವು
ಎಳೆದಾಟ ತೂರಾಟ ಎಲೆಗಳ ಕಳೆವಾಟ
ಸುಟ್ಟುರೆಯ ಗಾಳಿಯ ಹಾಡಿಯಾಟವು
ಛಂದೋಗತಿಯ ಚೆಂದ, ತಾಳ-ಲಯದಾನಂದ
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಬಂಧವ ಕಲಿಸಿದವು
ನಾಡ ಬಳಕೆಯ ನುಡಿಗೆ ಸೋತಿದ್ದ ಮನವನ್ನು
ಹಾಡಿನ ಮೋಡಿಗೆ ಒಲಸಿದವು. ೨೮೦

ಹಾವುಗಳರಮನೆ ಹೂವಿನ ತವರ್ಮನೆ
ನಮ್ಮನೆ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೆನ್ನಲು
ನರಿನಾಯಿ ಇದಿರಾಗಿ ವಾದಿಸಿ ಬೆಚ್ಚಿಸಿ
ಎಚ್ಚರಿಸಿ ನಿದ್ರೆಗೆ ನೆರವಾದವು
ಕುರಿಯಾಡು ದನಕರು ಓಡಾಡಿ ಕೂಡಾಡಿ
ನಾಡಾಡಿಗಳು ನಾವು ಜೋಡಾದೆವೆ!
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಎಳ್ಳ ಅಮಾಸಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು, ಅವರೆಯ
ಕಾಳಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿತ್ತು ಅವರಾತ್ರಿಗೆ ೨೯೦
ಬಿಸಿಲಲ್ಲ, ಬೇಯಿಸುವ ಬೆಂಕಿಯು ! ಬೇಗೆಯು
ಶಿವಶಿವ ಎನಿಸಿತ್ತು ಶಿವರಾತ್ರಿಗೆ
ಕಾಮನ ಸುಟ್ಟಿತ್ತು ಬಾನೆದೆ ಮೆಟ್ಟಿತ್ತು
ಸುರಿಬೆವರು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಜನದೆದೆಗೆ
ಪಾನಕವೆಂದಿತು ಪ್ರಾಣ ನಿತ್ರಾಣಿಸಿ
ಸ್ನಾನಕೆ ಹಸಿದಿತ್ತು ಮೈ ಧಗೆಗೆ.

ಬೇಸಿಗೆಯಟ್ಟಲು ಬೀಸಣಿಗೆ ಬೀಸಾಡಿ
ಮರುಳಾಟದಲಿ ಜನ ತೊಳಲುತಿರೆ
ಜೋಲ್ದೆವೆ ಇಳಿಸುತ ಅರನಿದ್ದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
ಹಗಲುಗನಸಿಗೆ ಜೀವ ಬಳಲುತಿರೆ ೩೦೦
ಮಣ್ಣೆದೆಯಲಿ ಝರಿಸುವ ನೀರ ಸೆಲೆಯಂತೆ
ಮಾಂಸದಿ ತೊರೆಯುವ ಹಾಲಿನೊಲು
ಬಿಸಿಲೆದೆಯನು ಬಿರಿದು ಬಯಸಿದ ಸುಳಿಗಾಳಿ
ಬಳಬಳ ಮೈಬಳಸಿ ಸುತ್ತಾಡಿತು.

ಬೇವೇನು ಮಾವೇನು ನರುಗಂಪ ನೆರಳಿಗೆ
ನಿದ್ರಾಂಗನೆ ಮನವೆಳೆಯುವಳು
ಚಂದನ ಗಂಧವ ಬೇಡಿತ್ತು ಕೊರಳೆದೆ
ನಂದನ ನೆನೆಸಿತ್ತು ಉಸಿರಾಟವು.
ಬಾಳದ ತಂಪಿನ ಕಪ್ಪುರಗಂಪಿನ
ನೀರೆ ಜೀವನವೀಗವೆನಿಸುತಿಹೇ ೩೧೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿವಿ ಬಿಸಿಲು ಕಾಮನ ಸುಡಲೆಂದು
ತೆರೆದಿದ್ದ ಉರಿಗಣ್ಣ ತೆರೆದಲಿರೆ
ಬೇಳುವೆಯೊಳಗಿಂದ ಬೆಳಕೆದ್ದು ಬಂದಂತೆ
ಬಾಳುವೆಯ ಸುಳಿಯೊಂದು ಸೀಳಿಬರೆ
ಸತಿಯರ ಹೃದಯಸ್ಥ ಸುಪ್ತರತಿಯು ತಾನು
ತಿಳಿದೆದ್ದ ನಂಗನಾಲಿಂಗಿಸಿರೆ
ಮತಿ-ಮಥನದಿಂದಾದ ಮನ್ಮಥನನಿರುದ್ಧ
ಉಷೆಯ ಕನಸಿನ ಕೂಡ ಕೂಡುತಿರೆ ೩೨೦

ಮಾವೆಲ್ಲ ಕಾತಿತ್ತು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂತಿತ್ತು
ಕೋಗಿಲೆ ಕೂತಿತ್ತು ಕಾಣದೊಲೆ
ಕಾವಿನ ಕಾಹುರಕೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ನೇವುರವೊ
ಮೈ ಜುಮ್ಮು ರುಮಜುಮು ಎನ್ನುತಿರೆ
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಪಂಚಮದಿಂಚರ
ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮರುಮರುಳಿ ಬರುತಲಿರೆ
ಮಲಮಲ ಎನ್ನುವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂದದಿ
ಚಿಗುರು-ಪ್ರಾಯದ ಮನ ಮಲರುತಿದೆ.

ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖಗಳು ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟು
ಪ್ರಾಯವ ಕೈಸೆರೆಗೊಳುತಲಿರೆ ೩೩೦
ಮೈತ್ರಿಯ ಬೀಜವು ಮದುವೆ ಮುಹೂರ್ತಕೆ
ಆಗಾಗ ಕಲ್ಲೊಳು ಬೀಳುತಿದೆ
ಹೋಮ-ಧೂಮಗಳಲ್ಲಿ ಉರುಳಿದ ಕಂಬನಿ
ಗಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಆರಿಹೋಗುತಿವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಆಷಾಢದ ಮುಗಿಲು ಬೀಸಾಡಿ ಬಂದವು
ಈಸಾಡಿ ಬಂದಂಥ ಆನೆಗಳೇ
ರೋಷದ ತೋಷದ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣವ
ಬೀರುವ ಬಿಂಕದಿ ಮೆರೆಯುವೊಲೇ ೩೪೦
ಎಚ್ಚತ್ತ ಕಾಮಗೆ ಪಚ್ಚೆಯ ಪಸದನ
ಕಾಣಿಕೆಗೊಡುವಂತೆ ನೆಲವೆಲ್ಲವೆ
ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಯಿತ್ತೊ ಹುಚ್ಚು ಹಸಿರಾಯಿತ್ತೊ
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿತು ನೋಡೆ ಲೋಚನಕೆ.

ಬಂದಿತು ಶ್ರಾವಣ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಣ
ಕಾನನ ಕಾವಣವಾಗುತಿರೆ
ಪಡುಗಾಳಿ ಹಾಡಿತು ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಆಡಿತು
ಹೊಲ-ಹುಲ್ಲು ನೋಡಿತು ಲೀಲೆಯೊಳೆ
ನಿರ್ವಕ್ಕಿ, ಬಾನಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಾಲಾಗಿ
ಸಾಲಾಗಿ ಮೇಲಾಗಿ ಹಾರುತಿರೆ ೩೫೦
ಮಿನ್ನಳು, ಮಿಂಬುಲಿಗ, ಮಿಂಚುಹುಳ ಮಿಂಚಿನ
ಬಳಗವೊ ಎಂಬಂತೆ ತೊಳತೊಳಗಿರೆ.

ಮೋಡದ ದುರ್ದಿನಕೆ ಮಾರ್ದನಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಎದೆಯೆಲ್ಲ ಘನನೀಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರೆ
ಗುಡುಗಿಗೆ ನಡುಗದೆ ಅಡಗಿದ ದುಂದುಭಿ-
ರವವೊಂದು ಒಳಗಿವಿ ಕೇಳುತಿರೆ
ಗಕ್ಕನೆ ನಿಲ್ಲಲು, ಹೌಹಾರಿ, ಹಗಲಲ್ಲೆ
ಇರುಳಾಗೆ, ಧ್ವನಿಯೊಂದು ಏಳುತಿದೆ
ಸನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ! ೩೬೦

ವರ್ಷಾಕಾಲದ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷ್ಯಕೆ
ಬರೆದ ವಾರ್ತಿಕದಂತೆ ಕಾರ್ತಿಕವು
ತಿರುಳೆತ್ತಿ ಹುರುಳೆತ್ತಿ ತೆನೆತೆನೆ ತೋರುವದು
ಬೆಂಡಿಗು ಸವಿಯಿತ್ತು ನೆಲಹೊಲವು
ಬರ್ಚಿಗಾರರ ಬಲವೆ ಬೀಡಾರ ಬಿಟ್ಟಂತೆ
ಒಟ್ಟಿಲದಲಿ ಜೋಳದ ನೆಲುವು
ಆಳೆತ್ತರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ ಕಾಳಾಗಿ
ಬಯಲಿಗೆ ತಾನರಸನೆನ್ನುವೊಲು.

ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ಮಣಿಹಾರ ಕೊರಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು
ಬಿಳಿಮುಗಿಲ ಬೆಡಗನ್ನೆ ಇರುಳುಟ್ಟಿತ್ತು ೩೭೦
ಮೃಗಶಿರದ ಮಂಚಕೆ ಚಂದಿರ ಬರುವಾಗ
ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ತ್ಹೊರೆಬಿಟ್ಟಿತ್ತು
ಲೋಕದ ಅನ್ನವು ಲೋಕದಂತೆಯೆ ತಾನು
ಹಂಪುಗಾಲದ ಬೆಳೆಯು ಹಾಲುಂಡಿತ್ತು
ಬಾಂದಳದ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯು ಬಂಗಾರ
ಸಿಂಗಾರ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ಮುದ್ದಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ಶಾರದ-ಶುಭ್ರಾಭ್ರ-ಶಾರದೆ ರಸದುಂಬೆ
ನಡೆಸಿದ ನವಿಲಿನ ನರ್ತನವೊ
ಕಾರ್ತಿಕಸ್ವಾಮಿಯು ತಾರಕನ ಗೆದ್ದಾಗ
ತಾರಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಕಾರ್ತಿಕವೋ
ಎಂಬಂತೆ ನೆಲಮುಗಿಲು ಕಾಲವಿದ್ದರು ಕೂಡ
ನಂಜು-ಗಾಳಿಗೆ ಬೆದರಿ ಜನರಿಹರೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಹೊಸ್ತಿಲ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ನಡುಗಿತ್ತು
ಬನದ ಹುಣ್ಣಿವೆಗೆಲ್ಲ ಬನ ನಡುಗಿದೆ
ಮನೆ ನಡುಗಿ ಮನ ನಡುಗಿ ' ಏ ಹುಡುಗ, ಎಲೆ ಹುಡುಗಿ '
ಎನ್ನುವ ಸಲುಗೆಯ ಬೆಸುಗೆ ಬರೆ
ಮೈ ತಾಗಿ ಮನ ಬಾಗಿ, ಒಳಿತಾಗಿ, ಇಂಬಾಗಿ,
ನಾವಾಗಿ, ಈ ಮಾಗಿಗೊಳಗಾಗಿರೆ ೩೯೦
ಕೊಡುಕೊಳೆ ಎಂಬುದು ಇಮ್ಮುಖದಲಿ ಕೂಡ
ಒಮ್ಮುಖವೆಂಬಂತೆ ಆಗುತಿದೆ.

ಕಂಕ ವಿಶೃಂಖಲ ಬಿಂಕದ ಬೆನ್ನೇರಿ
ಬಾನೆಲ್ಲ ತಾನೊಂದೆ ಆಳುವೊಲೆ
ತೇಲುತಲೇರುತ ತೇರುತ ಸಾಗಿರೆ
ಏಕಾಕಿ ಸಾಕಾಗಿ ನೆನಪಾಗಿರೆ
ಕಿಂಖೀಲಿ ಲಿಲಿಲೀಲಿ ಉಲಿದುಲಿದು ನಲಿನಲ್ಲಿದು
ಕೆಳದಿಯ ಕೆಳೆ ಬಯಸಿ ಕರೆಯುತಿದೆ
ಆಕಾಶಪುಷ್ಪವು ಅರಳಿತ್ತು ಹೊರಳಿತ್ತು
ತೆರಳಿದ ದಿಟ್ಟಿಯು ಒಂದುಕಡೆ. ೪೦೦

ಕಾಲ್ಬಿದ್ದು ಕೈಹಿಡಿದು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಮುಗಿಬಿದ್ದು
ಮೈಏರಿ ಮೈಹೊಕ್ಕು ಮಾಗಿ ಬರೆ
ಮೈಮೈಯಡರುವ ಮಾಗಿಯ ಮೈಮೆಯು
ಬೆಳಗು ಮುಸುಕಿನಲ್ಲು ಒಗ್ಗುತಿರೆ
ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ತುಟಿತುಂಬ
ಎದೆತುಂಬ ಕುಸುರೆಳ್ಳು ಮೂಡುತಿದೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹರಿವಂತೆ
ತೊರೆಯಾಗಿ ನೆರೆಯಾಗಿ ಹೊನಲಾಗಿರೆ ೪೧೦
ಸೀಮೆಗೆ ಸೀಮೆಯೆ ಹುಚ್ಚು ಬೆಳುದಿಂಗಳದ
ಹಸದನದಲಿ ಅಚ್ಚ ಹಸನಾಗಿದೆ
ಹಲಚಿಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಿಕಾ-ಜಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿವೆ
ಕೆಲಚಿಕ್ಕೆ ಹಾಯಾಗಿ ತೇಲುತಿವೆ
ಮಲಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತು
ಕಣ್ಣಾರೆ ಕುಡಿದರು ತೀರದಿದೆ.

'ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಭೇದವದಿಲ್ಲದೆ
ಹಾದಿ-ಬೀದಿಗು ಸಂದಿಗೊಂದಿಯೊಳೆ
ಹಿಡಿಸದೆ ತುಂಬಿದೆ ತಗ್ಗಿಲ್ಲ ತೆಗ್ಗಿಲ್ಲ
ಮಿಣುಕು-ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುಕುತಿಹೆ ೪೨೦
ಮೊದ್ದು ಮಾನವರೆಲ್ಲ ನಿದ್ದೆಯೊಳಿದ್ದಾಗ
ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕದ್ದು ಮುದ್ದಿಡುವೆ
ಮುಗ್ಧ ಮಾತೆಯ ಹಾಗೆ, ಎದೆಹಾಲ ಎರೆಯುವೆ
ಚಂದ್ರಲೋಕದ ತಾಯಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳೇ!'

ಭರತ ಇಳಿತದಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲಾಡಿಸುತಿರೆ
ಚಂದ್ರಿಕೆ ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಕೆ
ಇರುಳ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮರುಳು ಜೀವಗಳೆರಡು
ಧ್ರುವನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಸಾಗುತಿವೆ
ಅನುವಿರಲಿ ತಣಿವಿಗೆ ಎಂದೆಂದು ಕೌಮುದಿ
ಕಿಲುಬೇರದಿರಲೆಂದೆ ಕನವರಿಕೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಋತುಗತಿಯ ತತಿಯಲ್ಲಿ ಹದಬೆದೆ ಕಂಡುಂಡು
ಹವಣಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು ಬಾಳುವೆಯು
ಕಾಲಮಾನದ ಹಾಗೆ ತಾಲಮಾನವ ಪ-
ಲ್ಲಟಿಸುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಾಕುವೊಲು
ಪಾವಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ ಕೂಡಿ ಬರುವಾಗ
ಯಾರಾರೆ ಗುರು-ಲಘು ಎಣಿಸುವರೆ ?
ಯಾ ರಾಗವೆಂದರು ಯಾರಾಗ ಕೇಳುವರು
ಅನುರಾಗವನುರಣಿಸಿ ತಣಿಸುತಿರೆ ? ೪೪೦

ಶಿವನ ಕುದುರೆಯನೇರಿ ಶ್ರಾವಣದ ಹಸರಾಣಿ
ಹೂಗಣ್ಣ ತೆರೆದಾಡಿ ಕುಣಿಯುವೊಲು
ನನ್ನ ಚಿತ್ರಕ-ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯನೇರಿ
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಣ್ಣನೆಗೆ ಒಲೆದಿತು
ಯಾವುದಕೆ ಯಾವುದು ಸರಿದೊರೆಯೆನ್ನುತ
ತನ್ನ ಗೆರೆಬಣ್ಣಗಳನ್ನೊರೆ ಹಚ್ಚಿತು
ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಲೋಕ ರಚಿಸುವ ಊಹೆಯು
ತನ್ನ ಚಿಂತನದಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಳುಗಿತು.

ಕೊಟ್ಟದ್ದೆ ರೂಪವು ಇಟ್ಟದ್ದೆ ನಾಮವು
ಕಟ್ಟದ್ದೆ ಹುರುಳೆಂಬ ಮದದೊಳಿರೆ ೪೫೦
ಬ್ರಹ್ಮಪಟ್ಟವನೇರಿ ರೂಪಕ-ಶಕ್ತಿಯು
ಸೃಷ್ಟಿಯನಳೆದಿತು ದೃಷ್ಟಿಯೊಳೆ
ಕಾದು ಕೆಂಪಾಗಿತ್ತು ಸುಃಖದ ಕೆನೆ ಕೂಡ
ಮನೆಮಠ ಮನ-ಮೈಗಳರೆಮರೆತಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

CONNEMARA PUBLIC
16 NOV

ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಚೆಲುವು, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಲವು
ಇದುವೆ ಹೆಣಿಗೆಯ ಬಲವು ಮೂಲೋಕಕು
ಎಂಬೆನೇ ನಂಬೆನು? ಕೂಗೀತು ಕೋಗಿಲ
ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ ಕೇಕಿ ಕುಣಿದಾಡಿತು ೪೬೦
ಗಂಡುಗಾಡಿಗೆ ಮರುಳು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಂಗರುಳು
ನಿಜ ಧೀರರ ನಿಲುವೇ ಚೆಲುವು
ಗಾರುಡಿಗರ ಮೋಡಿ ನಾಗಮೋಡಿಯ ಜೋಡಿ
ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೋಡಿಯು ಒಲೆದೊಲವು.

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬುದು ಕಣ್ಣಿನ ತುತ್ತಲ್ಲ
ಕಣ್ಣಿಗ್ತು ಕಣ್ಣಾಗಿ ಒಳಗಿಹುದು
ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಕೆ ಅಳೆಯಲುಬಾರ್ಹದು
ಅವುಗಳೆ ಇದರೊಂದು ಕಣವಿಹವು
ಇದಿರಿಗೆ ಚೆಲುವಾಗಿ ಇದುವೆ ತಾನೆನುವಾಗ
ಒಲವಾಗಿ ಒಳಗಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತಿದೆ ೪೭೦
ಅಲ್ಲಿತ್ತು ಸ್ವಾನಂದ, ಇಲ್ಲಿದೆ ರಸರಂಗ
ಎಲ್ಲೇನು ಒಂದೆಂದೆ ಚಿಮ್ಮುತಿದೆ.

ಎಲ್ಲಿಂದೊ ಬಂದೊಂದು ಸೌಂದರ್ಯ-ಝರಿಯಿಂದ
ಎದೆ ಎದೆಗು ಕಾರಂಜಿ ಪುಟಿಯುತಿದೆ
ಯಾರಿಂದೊ ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಣದ ಸೂತ್ರವು
ಪುರುಷ-ಪ್ರಕೃತಿಗಳನು ಕುಣಿಸುತಿದೆ
ಘನರಸ ಆನಂದ; ಆನಂದದ್ರವ ರಸ
ಯಾವದೊ ಕಾವಿಗೆ ಆಗುತಿದೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ

೧೯೩೧. 'ಕುಣಿಯೋಣು ಬಾ' ಎಂದು ಪ್ರಣಯದೋಲೆಯನೊಂದು
ಎದೆವಾತಿನಿಂದೆದೆಗೆ ನಾನಟ್ಟಿದ್ದೆ
ಪ್ರತಿಭೆಯ ಗರ್ಭದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕರೆಸಿ
ಗಾಳಿಗೋಪುರವೊಂದು ನಾ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆ
ವಾಗೀಂದ್ರ-ಜಾಲದ ಮಾಲೆಮಾಲೆಯ ಬೀಸಿ
ಸಪ್ತ-ಸ್ವರ್ಗದ ಶಿಖರವನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆ
ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇ ಪ್ರೇಮದೇವತೆ!
ಮೌನಮುದ್ರೆಯನಲ್ಲು ನೀ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಅಪರಂಪಾರದ ಪಾರವಾರವು ಕೂಡ
ಎದೆಯ ತೆರೆತೆರೆ ತೆರೆದು ಹಾರುವುದು ೪೯೦
ಎಷ್ಟಾಳವಿದ್ದರು ಗಂಭೀರ ಕಾಸಾರ
ಸೂರ್ಯಕಿರಣಕೆ ತಳ ತೋರುವುದು
ಕೋಟಿ ಕ್ರೋಶಗಳಾಚೆಯಿಂದ ಗಗನೋದರದಿ
ಚಿಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಯದ ಕಿರಣ ಬೀರುವುದು
ದುರ್ಭೇದ್ಯವೆನಿಸುವ ಮೌನ-ದುರ್ಗಕೆ ಮಾರ್ಗ
ತೋರದು ಎಂತಾರೆ ಸೇರುವುದು.

ಮಾತಿಗು ಮೌನಕ್ಕು ಯಾತರ ಒಗೆತನ?
ನೀರಿಗು ಕಲ್ಲಿಗು ಏನು ಜತಿ?
ಬಯಲಲ್ಲಿ ಭೋರಾಡಿ ಬವಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಗಾಳಿ
ಭಣಗುಟ್ಟಿ ಬರುವದು ತಿರುತಿರುಗಿ ೫೦೦
ಒಳಗಿದ್ದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಒಳದನಿಯೊಂದಾಗ
ಅಂತರ್ಮುಖವಾಗಿ ಕರೆಯುವದೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

CONNEMARA PUBLIC LIBRARY
16 NOV 1

ಮೌನದಲ್ಲಿಯು ಕೂಡ ಮಾತಿನ ಧ್ವನಿಯಿರಲಿ
ಮೂಕ-ಮೌನವು ಒಂದು ಶಾಪದೊಲು
ತಾಪವ ಕೊಡುವುದು, ತಾ ಪರಿಹರಿಸದು
ಜೀವ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಅದು ಎಂದಿಗು
ಮಾತಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮೌನದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ
ವಿಹ್ವಲತೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಬ್ಬರಲಿ ೫೧೦
ಇಬ್ಬರ ಮನವಾಗ ಇಬ್ಬಗೆಯಾಗುವುದು
ಒಬ್ಬಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಬದುಕಿನಲಿ.

ಪ್ರಣಯದ ವಾಣಿಯು ವೀಣಾ-ಪ್ರವೀಣನು
ನುಡಿಸುವ ಮಿಡಿಸುವ ತಂತಿಯೊಲು
ಮನದೆಲ್ಲ ಮಾತನ್ನು ಮೌನದಿ ನೆನ್ನೆವಂತೆ
ಎಳೆಯೆಣಿಸಿ ಗುಂಗುಣಿಸಿ ಬಿಡಿಸುವುದು
ಚಿಗುರಿಸಿ ಹೂವಿಸಿ ಕಾಯಿಸಿ ಪಣ್ಣಿಸಿ
ಬಣ್ಣಿಸುವೊಲು ಜೀವ-ವಲ್ಲಕಿಯಾ
ಬಲ್ಲವ ಬಲ್ಲನು ಏಕತಾನದ ನಾದ
ಜೀವನದುನ್ಮಾದ ಅನುಭವಿಯಾ. ೫೨೦

ನನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳಿರುವ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಬರೆದ
ಚಿತ್ರಕೆ ಬಹದೆಂದೊ ಜೀವಕಳೆ ?
ಅದು ಬಂದ ದಿನದಿಂದ ಮಾತು ಮೌನಗಳಲ್ಲಿ
ಹಾಸಾದ ಹೊಕ್ಕಾದ ಉಸಿರಿನೆಳೆ
ವಾಣಿಯ ವೀಣೆಯ ತನನನದ ತಾನವು
ಆ ವರೆಗು ತಂತನದ ಮನನವಿದೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

'ಅಕ್ಕೆಕ್ಕಿ ಭೋರಂಗ ಆಡಿಸಲು ಬೇಕೆಷ್ಟು ?
ನೂಲಿನ ಎಳೆಯೊಂದು ಸಾಕಿಲ್ಲವೇ ? ೫೩೦
ಕಣ್ಣನರಳಿಸೆ ಒಂದು ಕಿರಣವು ಸಾಕಿದೆ
ಜೀವಾಳ-ನುಡಿ ಜೀವನವ ಸಾಕಿದೆ
ಮುಖದ ಮುದ್ದಿಗಷ್ಟು ಮಂದಸ್ಮಿತ ಸಾಕು
ಸಾಕು ಗಾಳಿಯ ಸುಳಿಯು ಬೆಂದವಗೆ
ಇಲ್ಲದಿರೀ ಬಾಳು ಸಾಕು ಸಾಕೆನಿಸೀತು—
ಸಾಕು ಈ ಹಕ್ಕಿ ; ಬಿಡು ಬೇಕಾದರೆ.

ಮಾಟವಿಲ್ಲದ ಆಟ, ಏನಾಟ ? ಎಳೆದಾಟ !
ಮಾಯಾ-ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮಾಯೆ ಬೇಕು
ಮಾಯಾಬ್ರಹ್ಮಿಗಳಂತೆ ಮುಖ ಬಯಲು, ಕಣ್ಬಯಲು
ಎದೆಬಯಲು, ಮೊದಲೆ ಉಸಿರು ಬಯಲು. ೫೪೦
ಬರಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿ ಪಕ್ಷಿ ಹಾರೀತೆಷ್ಟು ?
ಬೇಕು ತಂಗಲು ಮುಂಗೈಯಾಸರೆಯು.
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇಡುವ ಕವಿ ಒಂದು
ಗವಿ ಹೊಕ್ಕಂತಾಯಿತೇ ಸಹವಾಸವು ?'

ಪುಟುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರಲೆದೆ ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆ
ನನ್ನಲ್ಲೆ ನಾನಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿರೆ
ಹೊಸ ಪಟ್ಟಣವ ಹೊಕ್ಕು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ
ಎಬಡ ಹಳ್ಳಿಗನಂತೆ ನಿನಗಾಗಿರೆ
ನಡುಗಿತ್ತು ಧರ್ಮವು, ಅಡಗಿತ್ತು ಇಷ್ಟವು
ಕಷ್ಟವೆ ಬಾಳೊಳು ಕರುವಿಟ್ಟಿರೆ ೫೫೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮೋಕ್ಷಿಯೇ !

CONNEMARA PUBLIC LIBRARY
16 NOV 1964

೧೯೩೨. ಮೋಹನದಾಸನ ಉಸಿರಿಗೆ ಬೀಸಿದ
ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗ ಸುಟ್ಟುರೆ ತಂದವು
ಒಣ-ಎಲೆ ಹುಡಿ-ಮಣ್ಣು ಸೊಪ್ಪು-ಸವದಿಗಳೆಲ್ಲ
ಮೋಡಗಳಾಡುವ ಎಡೆ ಕಂಡವು
ಹುಡುಗರು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ತರುಣರು ಮೆಚ್ಚಾಗಿ
ಮುದುವರು ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿದರು
ಹಲಕೆಲವರು ತಾವೆ ಪುಕ್ಕ-ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ
ದಿಕ್ಕುಪಾಲಾಗುತ ಓಡಿದರು. ೫೭೦

ಆಳುವರ ಸಂಶಯ-ಜಾಲವು ನಾಡಿಗೆ
ಕಂಡಂತೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಬಲೆಬೀಸಿತು
ಯಾರಾರೊ ಎಂತೇನೊ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದರು
ಪುಣ್ಯವ ಪಡೆದವರೊಲು ಗೆದ್ದರು
'ನರಬಲಿ' ಕವನವು ಬಲಿಮಾಡಿತೆನ್ನನು
ಹೆಳವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಳೆ ಬಂದಿತು
ಮನೆಯನು ಮುರಿದಿತು ಹಾರು ವಿಹಂಗವು !
ಜಂಗಮ-ದೀಕ್ಷೆಯು ನಿನಗೆಂದಿತು.

ಪ್ರಾಣದ ಒಗರಷ್ಟು ಹಿಂಡಿತು ಹಿಂಡಲಿಗೆ
ಮುಗದದ ಮಲೆಗಾಳಿ ಮುಂದೆಳೆದಿತು ೭೫೦
ಆಳುವರ ಮೇಲೊಬ್ಬ ಆಳುವನಿರದಿರೆ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಈ ಜಗವು
ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತವನ
ಧ್ರುವನೊಡೆಯನ ನಿಲ್ಲು-ನೆಲೆ ಮಿಂಚಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಿಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

'ಹರಿವ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹರಗೋಲ-ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ನಲ್ಲೆ ಹೊರಟಿಹೆವು?
ನೆಲವೆಂದು ಸ್ಥಿರವೆಂದು ಅಸ್ತಿವಾರವ ಹಾಕಿ
ನಾಡಾಡಿ ಜನ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಹುದು
ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆಡೆಗೊಟ್ಟು ಪರಣತಿಗೊಳ್ಳುವ
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ನಮ್ಮ ಬಾಳುವೆಯು
ಕುದಿ ಎಸರು ಬರದಿರೆ, ಚಳಿ ಬಿಸಿಲು ಉಣದಿರೆ
ಪರಿಪಾಕವೆಂಬುದು ಎಂತಹುದು?'

'ಅವರವರ ಕೆಚ್ಚಿಗೆ ಸರಿಯವರ ನೆಚ್ಚಿಕೆ
ನಿಮ್ಮಂತೆ ನನಗಿಲ್ಲ ಆ ತ್ರಾಣವು
ತೊಟ್ಟಿಲ-ಜೀಕವ ತೂಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ
ಗಾಳಿಯ ರಾಟಾಲದೊಳು ಪ್ರಾಣವು
ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಂದರು ತೆಳಗೆ ಮೇಲೆಂದರು
ಮುಂದಿಲ್ಲ ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಹಾಗೇ ಇದೆ
ಈ ಬಾಳ-ಬವಣೆಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ ಹತಿಯಿಲ್ಲ
ಕಂಗಳು ಏಕೋ ಕತ್ತಲಿಸುತಿವೆ.'

ಜೋಡಿ ಇಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಎಳೆದಾಡುವ ಗಾಡಿ
ನಡೆದಂತೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಒಗೆತನವು
ಹಗೆಯಾಗದಿರಲೆಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹವಣಿಸಿ
ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರ ತೂಗಿದೆವು
ತ್ರಾಸು-ತಕ್ಕಡಿ-ಮುಳ್ಳು ಏಕಾಗ್ರವಿರುವಂತೆ
ಧಾರಣೆಯಲಿ ಕೆಲದಿನ ಕಳೆದೆವೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಭೆಳಕಿನ ಕೆಚ್ಚನು ಕತ್ತಲೆಯ ಕಿಚ್ಚನು
ಮುಗದದ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಕಂಡೆವು
ಹುಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಕೆವು ನಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೆವು
ನೆಚ್ಚಿಗೆಯಾತರದಿದೆ ? ಎಂದೆವು
ಕೋಪದ ತಾಪದ ಪಾಪದ ಶಾಪದ
ಶ್ವಾಪದಗಳಿಗಂಜಿ ಒಳಹೂತೆವು
ನೂತೆವು ಯಾಫಾವ ಆಸೆಯ, ನೇಯದ
ನೂಲಿಗೆ ಜೋತೆವು ಮನಸೋತೆವು.

ಮಾರನೆ ಬೆಳಗಿಗೆ ಕೃತಯುಗ ಬಂತೇನೊ
ಎಂತೇನೋ ಎನುವಂತೆ ಕುಣಿದಾಡುತ ೬೧
ಹಾಡನು ಕಟ್ಟಲು ಏಕನಾದವ ಕುಡಿಯೆ
ಪ್ರಳಯಮೇಘದ ದಾಳಿ ಮೇಲೇರುತ
ಝುಂಝೂಮಾರುತ ಸಾರುತ ಹಾರುತ
ನೆಲಸಮಮಾಡಿತು ತೋಟವನು
ಕಿಡಿಗೇಡಿ ದೈವವು ನಮ್ಮೊಡನಾಡಿತು
ಯಾಕೇನೊ ಸಖಿ, ಹುಡುಗಾಟವನು.

ಗಾಣಿಗಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಒಣರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದಂತೆ
ಅಸಮಾಧಾನಕೆ, ರಸವಿಂಗಿಸಿ
ಹಾದಿಯ ದೆವ್ವವ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕರೆದಂತೆ
ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಮುಖ ಭಂಗಿಸಿ ೬೦
ಕೆಣಕಾಡಿ ಅಣಕಕೆ ಕಾದಾಡಿ ತೇದಾಡಿ
ತನುಮನ ಮನೆಗಳ ಕುಂದಿಸಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಉರಿಮೋರೆ ಬಿರಿಗಣ್ಣು ಮನೆಯ ಹೊತ್ತಿಸುತಿರಲು
ಕಾಡ-ಬೇಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳೊಲು
ಪಕ್ಕಗಳು ಬಲೆತಿಲ್ಲ, ಹಾರಿಕೆ ಕಲಿತಿಲ್ಲ
ಮುಗಿಲನ್ನೆ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವವು
ಪಿಳಪಿಳನೆ ಕಣ್ಬಿಟ್ಟು ಕಂಡವು ಮಕ್ಕಳು
ಬೆದರು-ಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬೆಸಗೊಂಡವು ೬೩೦
ಏನಿದು ? ಏಕಿದು ? ಸಾಕಿದು ! ಎದೆಗರಗಿ
ಕಣ್ಬನಿ ಉರುಳಿಸಿದವು, ನೊಂದವು.

ಮುಗ್ಧತೆ ಎಂಬುದು ದುಗ್ಧಸಾಗರವಹುದು
ಲೋಕಪಾಲನಶಕ್ತಿಯದರೊಳಿದೆ
ಮಕ್ಕಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿ ಹರಿಯುವ
ಜೀವಕಳೆ ಮುಪ್ಪು ಜಕ್ಕುಲಿಸುತಿದೆ
ಈ ಮನದ ಮುಪ್ಪಿಗೆ ಇರುವಿಕೆಯ ತಪ್ಪಿಗೆ
ಮದ್ದೆಂದು ಅವುಗಳ ಮುದ್ದುಂಡೆವು
ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಂಡಿಯೊಳಗಿಂದ
ಗಗನದ ನೀಲಿಮೆಯನು ಕಂಡೆವು. ೬೪೦

ದೇವನ ಕರುಣೆಯ ಕರುಳಿನ ತಿರುಳೊಂದು
ಚಿಚ್ಚಿಗುರುತಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನವು
ಮಕ್ಕಳ ನೆರೆಯೊಂದು ತೆರೆತೆರೆಯಾಗುತ
ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕು ಬರುತಿದೆ ಲೋಕದೊಳು
ಕೂಸುಗಳು ಸೂಸುವ ಮಾಸಲ-ನಗೆಯಲ್ಲಿ
ಮಿಂದರು ಮಾಸಲು ಮನವುಳಿದಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

PUBLIC LIBRARY
16 NOV 194
MADRAS

ಸಂಸಾರಯಾತ್ರೆಯು ಸಾಗರದೊಡನಾಟ
ಲವಣೋದಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಲ-ಪಯಣ ೭೫೦
ಎಲ್ಲಿಗೈತಂದರು ಬರದೊಂದು ' ಬಂದರು '
ಪೃಥ್ವಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯೆ ನಿತ್ಯಕ್ರಮ
ಉರಿಗಾಳಿ ಬಿರುಮಳೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಎದೆಗೊಟ್ಟು
ತಿಮಿತಿಮಿಂಗಲಗಳನೆದುರಿಸಿಯೂ
ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ಕೊಂದು, ತಂತಮ್ಮವರ ತಿಂದು
ಕೊನೆಗೇನು ಹಡಗೊಡೆಯೆ ಜಲಮುಕ್ತಿಯು.

ಇರುಳೆಲ್ಲ ಸುಧೆ ಕುಡಿದು ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟಲು ಬೊಕ್ಕ-
ಬರಲಿಕ್ಕಿದೊಲು ಚಂದ್ರ ಪಡುವಲೊಳು
ಬಿದ್ದಾಗ ನಾನೆದ್ದೆ ನೆನಸಿದ್ದು ಕನಸಾಗಿ
ಹೋಗುತಿರುವುದ ಕಂಡು ಅರಮರುಳು ೭೬೦
ಆವರಿಸಿ ಡಾವರಿಸಿ ಜೀವವು ಹೇವರಿಸಿ
ಆದದ್ದ ಸ್ಮರಿಸ್ಮರಿಸಿ ಎನ್ನುತಿದೆ :
' ಜೀವನವೆ ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಉಗಿಯಾಗಿಬ್ಬನಿಯಾಗಿ
ಮಂಜಾಗಿ ಮಸುಕಾಗಿ ಹೋಗುತಿದೆ.'

ಗಾಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯು, ಬಯಲಿಗೆ ಬಯಲು ಎಂ-
ದೆನ್ನುವ ಸುಡುಗಾಡಸಿದ್ದರೊಲು
ಗುಡಿ ಹೋಯ್ತು ಹುಡಿಗೂಡಿ ಗಾಳಿಗೋಪುರ ಗಾಳಿ-
ಗೂಡಿತು ಮಾಟದ ಆಟದೊಲು ;
ಮೂರ್ತಿಯು ಇಂಗಿತ್ತು ಮೈತ್ರಿಯು ಹಿಂಗಿತ್ತು
ಮನ ಕನಸ ನುಂಗಿತ್ತು ಒಂದಿರುಳೊಳೆ ೭೭೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಬರುವಂಥ ಕಾಳರಾತ್ರಿಯು ಬಂದು
ಹಗಲಿಗೆ ಇರುಳನು ಹೊದೆಯೆಸಿತು
ತಳ-ಪಾಯ ಅದುರಿತು, ಕೆಲಸವು ಕೆದರಿತು
ಗೆಳೆತನ ಮುದುರಿತು, ಮನ ಬೆದರಿತು
ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ತಪ ವಿಫಲವಾಯಿತೋ!
ಮಾಯೆಯ ಮಯಸಭೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೆವೋ!
ದೈವದ ನಿಕಷಕೆ ಪೌರುಷವಿಳಿಯದೆ
ನಿಂತಂಥ ನೆಲವೆಲ್ಲ ನೀರಾಯಿತೋ! ೬೮೦

ಮಿಡಿತೆಯ ಉಪಟಳ ಹೊಲದುದ್ದ ಬರುವಂತೆ
ಬಂದಿತು ದುಃಖವು ದಂಡಿನೊಲು
ತೆನೆಗಳ ಚೆಂಡಾಡಿ, ಕಾಳುಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ
ಕಣವನೆ ರಣ ಮಾಡಿ ನಗೆಯಾಡಿತ್ತು
ಸಾವು ಸಂಕಟಗಳು ನೋವು ನವೆದಾಟವು
ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತವು ಬವಣೆಗಳು
ಸತ್ತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಯಾವ ಅಧ್ಯಾಯವು
ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೊ ಇಂದೆಂದೆನು.

ಕೆಲವೊಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರ ವಿಶ್ವಾಸ, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ
ಗೆಳೆಯರ ನೆರೆಯೊಲವು ಕಾಯದಿರೆ ೬೯೦
ಆಗೀಗ ಸಖಿ ನೀನು ನಸುನಕ್ಕು ದುಃಖದಿ
ದುಃಖವ ಹಗುರಾಗಿ ಮಾಡದಿರೆ
ಕಾಯುವ ಕರುಳೊಂದು ಬೆಂಗಾವಲಿರದೆಯೆ
ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದೆನೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

೧೯೩೩– ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಂಥ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವ
೩೫ ನೆನೆದಂತೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜುಮ್ಮೆನ್ನುತ
ಮುಗದದ ದಿನಗಳ ಮರೆಯಿಸಿ ಬಿಡುವವು
ನಿನ್ನ ನಿರಾಶೆಯು ಕೊನೆಮುಟ್ಟುತ ೭೦೦
ಜೀವದ ಬೆಸರ ನೆಲೆಯೂರಿ ನಿಂತಿತು
ನೀನೆನ್ನ ಕೈಬಿಟ್ಟೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು
ಮಾಯಾಸಿದ್ಧಾಂತವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಬಿಟ್ಟು
ಕೂಡಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಒಂದೆನಿಸಿತು.

'ಲಲಿತಾ' ಎಂದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಈಗಲು
ರಸ ಒಸರುತ ಹಿಗ್ಗ ಬೀರುವದು
ಆ ಕೂಸ ಕಳಕೊಂಡು, ನೀನೆಂತೊ ಉಳಕೊಂಡು
ಲಾಲಿತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಶೈಲಿಯೊಳು
'ಹೋ!' ಎಂದೆ, ಎದೆನೊಂದೆ ಬಚ್ಚಬರಿಗೈಯಿಂದೆ
ತೆರವೋ ತೆರವೆಂದೆ ಹಗಲಿರುಳು ೭೧೦
ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಲ್ಲೆ ನಿಂತಂಥ
ಸಂತಾನ ಒಂದಿದೆ ಎದೆ-ಮುಳುವು.

ಬಯಲ ಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳು ಕೂಡ
ಖಗ್ರಾಸನದ ದಿನದ ಕತ್ತಲೆಯು
ನುಂಗಿರೆ ಸಂವಾದದ ಹೊಳೆವಾದದ
ಉಪ್ಪು-ನೀರಿಗೆ ಬಂದು ಹಿಂಗುತಿರೆ
ಜೀವದ, ಪಣ ಸೋತು, ಅಗ್ನಿದಿವ್ಯದ ಮಾತು
ನಾ ನೀನು ಆಡಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯೇ ?
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆಗೆ ಬಿಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ !

ಅಡ್ಡಜಂತಿಯ ಕೆಳಗೆ ಅಡ್ಡಾದವರಂತೆ
ಎದೆಭಾರ ಕನಸಲ್ಲು ನಿನಗೆನಿಸಿತ್ತು
ದುಸ್ವಪ್ನ-ರಾಕ್ಷಸಿ ದುರುಳತನದಿ ನಿನ್ನ
ಚಂಡಿ ಮಾಡುವರಂತೆ ಛಲ ತೊಟ್ಟಿತ್ತು
ನೋಡನೋಡುತ ಮುಗಿಲ ರೂಪವೆ ಮುರಿವಂತೆ
ನಿನ್ನ ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟಡವೆ ಕಳಚಿತು
ಇದ್ದಕಿದ್ದೊಲು ನಿನಗೆ ಮೈಭಾರ, ಮನ ಶೂನ್ಯ
ಮಾತೆಲ್ಲ ಸೋತವರ ಉಸಿರಾಯಿತು.

ಹೆಣದ ತಂಗೈ ನನ್ನ ಮುಂಗೈಯ್ಯ ಹಿಡಿದಂತೆ
ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಪಟ್ಟು ಮನಕೆನಿಸಿತು ೭೩೦
ಎಳೆದೆನು, ಕೊಸರಿದೆ ಜಗ್ಗಾಡಿ ನುಗ್ಗಾಡಿ
ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳಲು ಜೀವವು ನರಳಿತು
ಪ್ರೇತದ ತಕ್ಕೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಾಗೆ
ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಬಗೆಹರಿಯದು
ಕೆಂಡದ ಮೈ-ಬೂದಿ ಅದನಲ್ಲೆ ಹುಗಿವಂತೆ
ಉತ್ಸಾಹ ಉಸಿರೊಳೆ ನನಗಡಗಿತು.

ಮುಗಿಯದೆನಿಸಿದ ಹಾಡು ಒಮ್ಮಿಗಿಲೆ ಮುಗಿತಾಯ
ಬಂದರೆ ಗಕ್ಕನೆ ತಡವರಿಸದೆ
ನಿಡಿದಾದ ದಾರಿಗೆ ಕಡುಬಂಡೆ ಕಂಡರೆ
ಬಂಡಿ ಬಂಡಿಯಲಲ್ಲೆ ಮುಗ್ಗರಿಸದೆ ೭೪೦
ಆ ಕಣ್ಣು ಎಂದಾರೆ ಈ ಕಣ್ಣ ತಾಗಿದರೆ
ಗೊಂಬಿ ಮೂಡದ ಕುರುಡುಗಾಜಾಗಿರೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

'ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ ಪುರುಷ ಈಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಮ್ಮ
ಅಕ್ಷಿನಿಮೀಲನದೆದೆ ಮರುಳು
ಪ್ರಿಯಳ ಸಮಾಗಮ ನಿಮಗೊಂದು ನೋಟವು
ನಮಗದು ಸಮರಸ ಸಂಗಮವು
ನಿಮಗೇನು ರಮ್ಯತೆ ರಸಿಕಗೆ ಕರೆಯುವ
ನೂರು ಹಾದಿಯಳೊಂದು ಅದು ಹಾದಿಯು ೭೫೦
ನಮಗೆ ಜೀವನದಾಟ-ಪಾಟದ ನೋಟದ
ಬೇಟದ ಕೂಟದ ಸಮಸಮಾಧಿಯು.'

'ಜೀವನ ರಣರಂಗ ನಮಗದೆ ನವರಂಗ
ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ ಸಂಗ ದಿನದಿನವು
ಆ ಶ್ರುತಿಗೆ ಜೇವಡೆವ ಪ್ರಾಣ-ಪ್ರಗಾಥಕೆ
ಆ ಮಹಾತಾಲ ಭಾವದ ಲಯವು
ನಮ್ಮ ಅಮೃತೇಶ್ವರನ ಗುಡಿ ಅಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಯ
ಪ್ರೇಮತರಂಗಿಣಿ ಮುಳುಗುವದು
ಭಂಗಿಗೆ ಭಣಿತಕ್ಕೆ, ಮಾತಿಗೆ ಮೌನಕ್ಕೆ
ಜನುಮಕ್ಕೆ ಮರಣಕ್ಕೆ, ಅದೆ ಎಡೆಯು.'

'ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ರೀತಿ ಗಹನ ಗೀತಿಯ ಹಾಗೆ
ಅದರಿದಿರು ಈ ಪ್ರೀತಿ ಹುಸಿಗಾಳಿಯು
ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ರೀತಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ
ಅದರ ಸೆರಗಿಗೆ ನಾನು ಬರಿ ಹಾಳಿಯು'
'ಅಹಹಾ! ಜೀವದ ಗೆಳತಿ, ಜೀವನದ ಜೊತೆಗಾರ್ತಿ
ನೀನಿಲ್ಲದಾನಿಲಲು ನೆಲವಿದೆಯೇ?
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

'ಜೇಡದ ಬಲೆಯಾಗಿ ತೋರುತಿಹುದೀ ಪ್ರೇಮ
ಗಾಳಿಯ ನೂಲೆತ್ತಿದದರೆಳೆಯು ೭೭೦
ಪ್ರೇಮ-ಪ್ರಸಾರದ ಸ್ನೇಹದ ಸಾರದ
ಅಂಟನಂಟಿಸುವದು, ನುಡಿನೋಟವು
ಯಾರಿಗೂ ತೋರದ ಏತಕೂ ಬಾರದ
ಈ ಜಾಲ ಜಗದಗಲ ಬೀಸಿಹುದು
ಮರುಳಾದ ನೊಣವನ್ನು ನೊಣೆಯೆ ಸಂಭ್ರಮವೆಷ್ಟು!
ಏಕಿಹುದೊ ನೂರಾರು ಕೈ ತೆರೆದು!'

ಹೀಗೆಂದು ಹಿಂಜರಿದು ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಹುಗಿದಾಡಿ
ಕರುಳನೆ ಬಗೆದಾಡಿ ಕಂಗೆಡದೆ
ಕಣ್ಬಿಟ್ಟು ಕರುಣೆಯಲಿ ಅರುಣ-ದೃಷ್ಟಿಯ ತೆರೆದು
ನೋಡು ನಸುಕು ಹರಿಯುವದೀಗಳೇ ೭೮೦
ಭೀತಿಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರೀತಿಯು ಪ್ರೀತಿಯೆ?
ಪ್ರೀತಿ ಭಕ್ಷಕನಲ್ಲ, ಅನ್ನವದು.
ರಕ್ಷಕ ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಕ್ಷಸನೆಂಬರೆ?
ನಂಬದೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಿಂಬವನು.

ಜೀವನ-ದೀಪಕೆ ಎರೆದ ಸ್ನೇಹವದಾಗಿ
ನೆರೆವುದು ಬೇರೊಂದು ಜೀವನವು
ಬತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿಸಗೊಡದಲೆ, ಸುಡುತಿರಲು
ಬೆಳಕಿನ ಕುಡಿಯಾಗಿ ಮೆರೆಯುವದು
ಜೀವನಿಗಾಧಾರ, ಜೀವನಾಮೃತಧಾರೆ
ಪ್ರೀತಿ ಜೀವದೊಳಾರೆ ಜೀವನವೇ? ೭೯೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

'ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಧ್ಯೇಯ ಗೌರಿಶಂಕರದಂತೆ
ಶಿಖರವನೆತ್ತಿದೆ ಮುಗಿಲಿನೆಡೆ
ನನ್ನೆದೆ ತಿರುಗಿದೆ ಗಂಗೆಯು ಹರಿದಂತೆ
ಜನರೀತಿಯಂತೆಯೆ ನೆಲದ ಕಡೆ
ನಿಮ್ಮೆದೆ ಕರಗಿದರೆ ನನಗೆ ನೀರೆರೆವುದು
ಚಳಿಗಾಳಿ ಬಂದಂತೆ ಕಲ್ಲಾಗಲು
ನಾ ತಣ್ಣಗಾಗುತ ನಡುಗುತ ಅಡಗಲು
ಓಡುವೆ ದಿಗ್ದೇಶಕೆಲ್ಲಾದರು.' ೮೦೦

"ಏನಿಕೆ!' ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಸಲಿಗೆಯಲಾಡಿದ
ಸಲ್ಲಾಪ ಸರಸಗಳೆಲ್ಲಿ ಇವೆ?"
'ಯಾವುದೊ ಜನುಮದ ಕಥೆ ನೀವು ಹೇಳುವಿರಿ
ಸತ್ಯಯುಗವು ಹೋಗಿ' 'ಕಲಿ' ಬಂದಿದೆ
ನಿಮ್ಮೆದೆ ಎತ್ತರಕೆ ನಾವೇನು ಬಂದೇವು?
ಕಲಿತವರ ಬೆಡಗಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಡೆ;
ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆಯೆ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕು
ಗೆದ್ದೆವು' ಎಂದೆ ನೀ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿಯೆ.

ಯಾವ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತೊ ಆ ಮಾನ
ಪಾತಾಳಗರುಡಿಗು ಹತ್ತದಿದೆ ೮೧೦
ಸರಸ ವಿರಸವಾಗಿ ಮೌನ ನಿರಸವಾಗಿ
ಒಗಟಿಯಾಗುವ ಬಾಳು ಒಡೆಯದಿದೆ
ಝಲ್ಲೆಂದ ಹೃದಯದ ಜೊಳ್ಳು ನಾದವ ಕೇಳಿ
ಡಿಳ್ಳವಾಯಿತು ಬಾಳು ನಾನೆಂದೆನೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

' ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇ ಬೇರೆ, ಮನ ಬೇರೆ, ಜನ ಬೇರೆ
ರಸ ರುಚಿ ಬೇರೆ, ಜೀವನ ಬೇರೆಯೆ
ನಿಮಗೆಮ್ಮ ಸಹವಾಸ ವನವಾಸದಂತೆಯೆ
ನಮ್ಮ ಹುಚ್ಚರ ಮಾತು ಹುಡುಗಾಟಿಗೆ ೮೨೦
ಗೆಳೆಯರ ಕೂಡಾಡಿ ಬಂದಾಗ, ನಾ ನಿಮ್ಮ
ಮುಖದಲುಕ್ಕುವ ಗೆಲುವ ಕಂಡಿಲ್ಲವೆ !
ಮನೆ ಬೆಳಕು ಮುಂದಿರೆ ಆ ಕಣ್ಣು ಕುಂದಿರೆ
ನಾನೊಳಗೆ ನೊಂದಿರೆ ನೀವರಿಯಿರೆ.

ಏಕೆಂದು—ಸಾಕೆಂದು—ಬೇಕೆಂದು—ನೂಕೆಂದು—
ರಮಿಸಲಾಡಿದಿರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ
ಗಂಗೆಯ ಕಷ್ಟವು ಗೌರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು
ಹೆಂಗಸಿನ ಕಷ್ಟವು ಗಂಡಸಿಗೆ
ಎಂದಿಗು ತಿಳಿಯದು ! ಏತಕೆ ತಿಳಿಯೋದು ?
ದುಃಖವು ನಮ್ಮದು ನಮಗೆ ಇದೆ ' ೮೩೦
ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಗೆ ಮಿಡಿದ ಕಂಬನಿ ಬಂದು
ಈ ಗಲ್ಲ ಸೋಕಲು ನಾ ನಡುಗಿದೆ.

' ತಂಪು ತಣ್ಣಿಸುತಿರಲಿ ಕಂಪು ಕಮ್ಮಯಿಸಲಿ
ಬಾಳದ ಬೇರಂತೆ ಬೇಸಿಗೆಗು
ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲವಾಗಲಿ
ಎಂದೆಂದು ' ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನೀನೆನ್ನಲು
ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ನೆನೆದು ನಾ ಸುಮ್ಮನಾದೆನು
ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು ಜೀವಿಸಿದೆ.
ವನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ ! ೮೪೦

ಅಪ್ಪನಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪನೆ ಅಪ್ಪಂತೆ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನೆರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟನು
ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ ತನ್ನದೆ ಇರುವಂತೆ
ನನ್ನ ಭಾರದ ಪಂಥ ತಾ ತೊಟ್ಟನು
ವಿದ್ಯೆಯ ಹಸಿವಿನ್ನೂ ನನಗೆ ಹಿಂಗಿರಲಿಲ್ಲ
ಅದಕವಕಾಶವ ನನಗಿಟ್ಟನು
'ಅಯ್ಯೊ ದೇವರೆ!' ಎಂದು ಸಂಕಟಕೆ ಕೂಗಿದ್ದೆ
ಎನಿಸಿತ್ತು ಆ ದೇವನೋಗೊಟ್ಟನು.

ಎಳೆಗೆಳೆಯರೊಡನಾಟ ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕಿತ್ತೆನಗೆ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಂಚೊಮ್ಮೆ ನನಗಾದೊಲು ೮೫೦
ಹರೆ ಮರಳಿ ಬಂದಂತೆ ಹುರಿದುಂಬಿತೆನ್ನೆದೆ
ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಮರಸನು
ನಾನಾಗೆ, ತಾನಾಗಿ ಹುಡುಗ-ಪ್ರಾಯದ ಹುಚ್ಚು
ಕನವರಿಕೆ ನನವರಿಕೆಗಳ ಕಂಡೆನು
ಅವರನುಭವದಲ್ಲಿ ನವಭವ ಪಡೆದಂತೆ
ಮೊದಲು ಕಂಡಿರದನ್ನು ನಾನುಂಡೆನು.

ಗೆಳೆತನದ ಹೊಸ ಹೊಳವು, ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ಕುಲದ
ಕಣಸೊಂದು ಹೊಳೆದಾಡಿ ಸೆಳೆದಾಡಿತು
ಹೊಸ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನ ಎಡೆಬಿಡದ ಸಹವಾಸ
ಆ ಕಣಸ ಕನ್ನಡಿ ತೊಳೆದಾಡಿತು ೮೬೦
ಕಣ್ಣನು ತಿದ್ದೀತು ಮುನ್ನಡೆಯೆಂದೀತು
ಮುಂದೆನ್ನು ತಿರುವಾಗ ಮುಗ್ಗರಿಸಿತೇ!
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಂತು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಂತೆ
ಕಣ್ಣು ತೆರೆವುದರೊಳಗೆ ತಾ ಕಳೆದವು
ನೆಲೆಯಾದ ದೈವವು ತಪ್ಪಿತೊ ತಪ್ಪಿತು!
ಸಂಜೆ ಕಾವಳ ಕಣ್ಣನಣಕಿಸೀತು
ನನ್ನೆದೆಯನಿರಿದಾಡಿ ಮಿದುಳನ್ನು ಅರೆದಾಡಿ
ಜೀವನವ ನೊರೆದಾಡಿ ಬಯಲಾಯಿತು ೮೭೦
ಮುಂದೇನು? ಎನುವಾಗ ಮುಂದೊಂದು ಕೈ ಬಂತು
ದೈವದ ಕೈಯೆಂದು ಅದ ತಿಳಿದೆನು.

ಕತ್ತಲೆಯ ಗರ್ಭದ ತೇಜದ ಕಳೆಯೊಂದು
ದಿನತುಂಬಿ ಪಡೆದಂತೆ ಆ ಬೆಳಕು
ಮುಂದಿನ ಹಗಲಿನ ಮುಂಬೆಳಕಾದಂತೆ
ಅರಳುಮೊಗ್ಗೆಯ ಅಂದದಲಿ ನಿಂದಿತು
'ಪಾಕ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮದಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ
ಜೀವನ ದೇವನ ಮಾಡುವುದು
ಕಲಿಕೆಯ ಮಾತಲ್ಲ, ವಾದದ ಫಲವಲ್ಲ
ಅದೃಷ್ಟವಶವಲ್ಲ, ಎದೆಯೊಲವು' ೮೮೦

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿತು ಅವನ ನಡೆನುಡಿ ನನಗೆ
ಕತ್ತಲೆಯಲಾಯಿತು ಕೈದೀಪವು
ಮೈತ್ರಿಯ ಲೋಕದ ಮಿತ್ರನುದಯದ ಕಾಲ
ಹೊಸಬಾಳ ಬದುಕಿಗೆ ಕರೆಯುವುದು
ಕೊಂಕಣದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ತೇಂಕಾಡಿ ಬಂದೆವು
ನಡೆ ಗೆಳತಿ ಧೀಂಕಿಟ್ಟು ಕನ್ನಡಕೆ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಎಂದಿನಿಂದಲೊ ಏನೊ ಒಳಗೊಂದು ಸಖ-ಜೀವ
'ಸಖಿ! ಬಾರೆ ಬಾ!' ಎಂದು ಕೂಗುತಿದೆ ೮೯೦
'ಮುಂದಿನ ಪಥದಲಿ ಸಖಿಯಾಗು ಬಾ' ಎಂದು
ನನ್ನ ಮನೋರಥ ನೂಗುತಿದೆ
ಬಾನಿಂದ ಬಾನಿಗೆ ಹಾಡಿನ ತಾನೊಂದು
ಸಖಿ-ಸಖಿ-ಸಖಿಯೆಂದು ತೂಗುತಿದೆ
'ನಾನೂ ನೀನೂ ಸಖ-ಸಖಿ ಸಮ-ಸುಖಿ'
ಎಂದೆನುತ ಮುಂದಕೆ ಹೋಗುತಿದೆ.

ಅನ್ನಕೆ ಬಾಳಾಗಿ ಕಾಮಕೆ ಹೋಳಾಗಿ
ಮಾನಕೆ ಆಳಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದುದು
ಬಾಳಲ್ಲ ಬದುಕಲ್ಲ; ಜೀವ ಜೀವಕೆ ಉ-
ದ್ವೀಪನವಾದುದೆ ಜೀವನ್ನವು. ೯೦೦
ಅದು ಇದೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಳಕಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ
ರಸ ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅದರುಗಮ
ಹೆಸರದಕೆ ಪ್ರೀತಿಯು, ಹಿಗ್ಗಿನ ರೀತಿಯು
ಆತ್ಮದ ನೀತಿಯು ಮಧುಸಂಗಮ.

ಕಂಗಳು ಬಂಭ್ರಮಿಸಿ, ಹಮ್ಮುಕ್ಕಿ ಜಂಗಮಿಸಿ
ಎದೆ-ಮೊಗ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ನೋಡುತಿರೆ
ಭ್ರಮರ ಭ್ರಮರಿಯನೆಳೆಸಿ, ಹಂಸ ಹಂಸಿಯ ಬಳಸಿ
ಕಮಲ ಕಮಲಿನಿಗೊಲೆದು ಬೇಡುತಿದೆ
ನಾದದ ಸೆಳೆಮಿಂಚು, ಸಮತೆಯ ಗೆಳೆಸಂಚು
ಎಸಳಿನ ಎಳೆಯಂಚು ಎಳೆದೀತೆನೇ ೯೧೦
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟಿನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

ಒಲ್ಲೆ ಒಲ್ಲೆಂದರು ಲಲ್ಲೆಯ ಮಾತಿವು
ಲಾಲಿತ್ಯವನುಸರಿಸಿ ಎಲೆ ಲಲನೆ!
ದೇಸಿಯ ನುಡಿಗೊಪ್ಪು ದೇಸಿಯ ಛಂದದಿ
ನವನಾಗಬಂಧದಿ ಇವು ಬಿಗಿದಿವೆ
ನೇತಿಯೆನ್ನುವ ಪ್ರೀತಿ ನೀತಿಯ ಧ್ವನಿದೋರಿ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನು ಬೀರಿ ಹರಿದಾಡಿದೆ
ಮನದ ಚಾಂಚಲ್ಯದ ಸಂಚಾರ ಚಿತ್ತದ
ಸ್ಥಾಯಿಗೆ ರಸಭಾವಗಳನೆರೆದಿದೆ. ೯೨೦

ಗರತಿಯರೆದೆವಾತು, ನೆರೆವಾತುಗಳ ಬೆರೆತು
ಲಾವಣಿಯಲಂಕಾರದಲಿ ಹೊಂದಿದೆ
ಪಂಡಿತ ಪಾಮರರಿಬ್ಬರ ನಾಲಿಗೆ-
ಯೊಳು ಒಡಂಬಡುವಂತೆ ರಂಜಿಸಿದೆ
ನುಡಿನುಡಿಗು ರಸ ಒಸರಿ, ರಸಗಬ್ಬಿಗಿದು ಸರಿ
ನುರಿಸಿ ಹೀರಲು ನೀರು ಏರುತಿದೆ
ಪ್ರೇಮರಸಾಯನ, ಹೃದಯಕಮೃತ-ಪಾನ
ಜೀವಕಾಪ್ಯಾಯನವಾಗುತಿದೆ.

ಚಿತ್ತದ ಸೂತ್ರಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹುರಿಹಾಕಿ
ಹಮ್ಮಿನ ಮುರಿಹಾಕಿ ಮನ ಹೆಣೆದಿರೆ ೯೩೦
ಅಂತಃಕರಣದ ಗೋಪು ಭಾವದ ಕೋಪು
ಎಲ್ಲರ ಕೊರಳೆದೆ ಸಿಂಗರಿಸಿದೆ
ಏಕಾಂತದ ಜಿನುಗು ಲೋಕಾಂತಕೆಳೆಯಿತು
ಜನವು ಜನಾರ್ದನನೆಂದರಿತೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ!

CONNEMARA PUBLIC LIBRARY
16 NOV 19

ಅಕ್ಕರ ಛಂದವು ಸಾಂಗತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕಾರ
ಹೊಂದಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಹೊಸಹೊಸದು
ಅಕ್ಕರೆಯದಾಯಿತು ಅಕ್ಕರಿಗರಿಗೆಲ್ಲ
ಅಕ್ಕುಮಿಕ್ಕೆನುವಂತೆ ಕೊನೆವರೆಗು ೯೪೦
ಅಕ್ಕರತೆ ಗೆಳೆತನ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರಣಯವಿಧಾನ
ಸಿಡುಕು ಮಿಡುಕಿನ ದುಃಖ ದುಗುಡಗಳೆ
ಹುರಿಯಾಗಿ ಎಳೆಯಾಗಿ ನೂರರ ನೂಲಾಗಿ
ಧಾರೆಗೆಡದೆ ಹರಿಯದೆ ಮುಗಿದಿದೆ.

ಗೆಳೆಯ-ದಂಪತಿಗಳು ರಾಸನೃತ್ಯಕೆ ನೆರೆದು
ಗೆಜ್ಜೆಗೋಲುಗಳಿಂದ ತಾಳದಲಿ
ಹೊಳಲುಗೊಡುತಲಿರೆ ಕೊಳಲ ಜೋಡಿಯ ಜತೆಗೆ
ದನಿಮೇಳದಲಿ ಸವಿದನಿಗೂಡಿಸಿ
ಬೆಳದಿಂಗಳಿರುಳಲಿ ಗಮಕದ ತಿರುಳಲಿ
ಯಮಕದ ಯತಿದೋರಿ ಪಡಿನುಡಿದು ೯೫೦
ಕುಣಿತದ ಹಾಡಿದು ಕುಣಿಯಹಚ್ಚಿತು ಜನಕೆ
ಕಲ್ಲಾದ ಮನಗಳ ಕರಗಿಸಿತು.

ಅಂಬಿಕಾತನಯನ ಜಂಭದ ಪಾಡಳಿದು
ನಂಬಿಕೆಯ ಹಾಡಾಗಿ ಬಂತಿಲ್ಲಿಗೆ
ಪೂರ್ವಾನುರಾಗವೀ ಪರ್ವಕೆ ಸಂದಿತು
'ಉತ್ತರೋತ್ತರವಿರಲಿ ಉತ್ತರಕೆ!
ಕಲ್ಯಾಣ-ಶಕ್ತಿಯ ಕೈಯ್ಯ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ
ಪಾಕವಾಗಲಿ ಪ್ರೇಮ!' ಎನ್ನುವೆನೇ
ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅಂಟಿದ ನಂಟನ
ಕೊನೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೇ! ೯೬೦